

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และสังเกตการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานด้านการเงิน รวม 18 คน ซึ่งได้แก่ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ สมุห์บัญชี งานการเงิน งานบัญชี งานสินเชื่อ งานคอมพิวเตอร์ และ หน่วยบริการสวนดอก รวมถึงการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เช่น เอกสารการปฏิบัติงานของงานการเงิน ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ หนังสือที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทางบัญชี เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำทางเดินเอกสาร และหนังสือเกี่ยวข้องกับการควบคุมภายใน ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวปฏิบัติงานระบบงานด้านการเงินแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด และสหกรณ์อื่นที่สนใจต่อไป

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานระบบงานด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีโครงสร้างระบบที่ดีและมีประสิทธิภาพทั้งด้านรายรับ และด้านรายจ่าย มีการควบคุมภายในที่ดี ซึ่งเห็นได้จากสหกรณ์มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่ดี ทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผน สั่งการ และควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีแนวทางปฏิบัติที่ดี การมอบงาน วิธีปฏิบัติและนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร มีระเบียบกฎข้อบังคับสำหรับแผนงานต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานเพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีปัญหา ในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้แบ่งแยกงานที่ต้องแยกจากกันอย่างชัดเจน และมีการสลับสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่เพื่อเรียนรู้งานซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการเกิดทุจริตภายในองค์กร ตลอดจนมีผู้ตรวจสอบซึ่งเป็นอิสระจากสหกรณ์ ทั้งผู้ตรวจสอบภายใน คือ ผู้ตรวจสอบกิจการด้านบริหารและปฏิบัติการ และผู้ตรวจสอบกิจการด้านการเงินและบัญชี ส่วนผู้ตรวจสอบภายนอก คือ ผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจการสหกรณ์ อีกทั้งยังมีสามารถตรวจสอบได้ทั้งการดำเนินงาน

ของคณะกรรมการดำเนินการและของฝ่ายจัดการ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ช่วยให้สารสนเทศทางการบัญชีของสหกรณ์มีความน่าเชื่อถือ เป็นไปอย่างโปร่งใส เพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิก

การนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้บริหารงาน ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบันถือว่าเป็นระบบโปรแกรมที่เหมาะสมกับระบบงานสหกรณ์ สหกรณ์ได้ดำเนินการจัดทำโปรแกรมบริหารงานให้สอดคล้องกับวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติการของสหกรณ์ ซึ่งจัดทำตามความต้องการของผู้ใช้คือสหกรณ์ ในปัจจุบันถือว่าเป็นโปรแกรมบริหารงานที่สมบูรณ์ สามารถใช้ระบบเครือข่ายต่อกับหน่วยบริการสวนดอก โดยทุกงานใช้ระบบโปรแกรมเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน ทั้งงานหลักและงานเสริมรวม 11 ระบบ พร้อมรองรับการขยายตัวของสหกรณ์ ที่เติบโตขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งการมีระบบโปรแกรมการบริหารงานสหกรณ์ที่ดี สามารถให้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีแก่ผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล เงินฝากธนาคาร เงินฝากของสหกรณ์ ทะเบียนหุ้น-หนี้เงินกู้ งบทดลอง เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่สามารถประมวลผลข้อมูลออกจากระบบได้ตลอดเวลา

นอกจากสหกรณ์มีการควบคุมภายในที่ดี และการนำเอาระบบ โปรแกรมมาใช้เพื่อความสะดวกในการให้บริการแก่สมาชิก และให้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่รวดเร็วต่อการตัดสินใจแล้ว ผู้ศึกษายังพบว่า ขั้นตอนการปฏิบัติงานของสหกรณ์เป็นระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านรายรับและรายจ่ายดังนี้

1. ด้านรายรับ

ด้านรายรับของสหกรณ์มีขั้นตอนปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งจะเห็นได้จาก ระบบการทำงานของงานการเงินด้านรายรับดังต่อไปนี้

1.1 ระบบงานด้านการเงินได้ใช้โปรแกรมระบบงานเงินฝากให้บริการแก่สมาชิกอย่างสะดวกรวดเร็ว และ ถูกต้อง ทั้งงานด้านรับฝากเงิน ถอนเงิน และรับชำระหนี้ ได้ดำเนินไปโดยถูกต้องตามข้อบังคับ และระเบียบที่สหกรณ์กำหนด

1.2 มีการจัดทำรายงานยอดเงินรับฝากประจำวันและยอดรวมทั้งหมดของเงินฝากสหกรณ์ เงินฝากธนาคาร ทะเบียนหุ้น-หนี้ เสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการทุกวัน

1.3 มีมาตรการดูแลเงินสดและป้องกันการทุจริต โดยให้เก็บเงินสดไว้ที่สหกรณ์ไม่เกิน 200,000 บาท และไม่ให้นำเงินเก็บเงินสดไว้ ซึ่งสิ้นวันทำการจะต้องนำส่งสมุห์บัญชีเพื่อเก็บเข้าตู้নির্য

1.4 การจัดทำรายงานการรับเงินประจำวัน จะมีผู้ตรวจสอบรายงานหลายคนด้วยกัน ซึ่งจะทำการตรวจสอบทั้งสองฝ่าย โดยฝ่ายบริหารจะให้ற்றுญิกตรวจสอบรายงาน และฝ่ายจัดการจะให้ เจ้าหน้าที่บัญชี สมุห์บัญชี รวมไปถึงผู้จัดการตรวจสอบรายงานเป็นประจำทุกวันเช่นกัน

1.5 ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีถูกต้อง และรวดเร็ว เมื่องานการเงินได้รับฝากเงิน ถอนเงินและรับชำระหนี้ประจำวัน ข้อมูลต่าง ๆ ก็จะแสดงรายการไปยังระบบงานบัญชี ทำให้ข้อมูลบัญชีและการเงินสามารถตรวจสอบกันได้ เมื่องานบัญชีได้รับข้อมูลดังกล่าวจากงานการเงินก็จะทำการตรวจสอบเอกสารประกอบ เพื่อทำการบันทึกบัญชีต่อไป

1.6 ระบบการจัดเก็บค่าหุ้น-หนี้และอื่นๆ จากสมาชิก ซึ่งเป็นรายการที่เกิดขึ้นประจำเดือน ทางสหกรณ์จะทำการจัดเก็บผ่านคณะ โดยให้คณะหักเงินเดือนสมาชิก และจ่ายเป็นเช็คให้แก่สหกรณ์ เป็นการลดเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินสหกรณ์ ที่ไม่ต้องดำเนินการรับเงินจากสมาชิกด้วยตนเอง แต่จะรับเป็นจำนวนเงินรวม สำหรับระบบการจัดเก็บค่าหุ้น-หนี้และอื่นๆ ประจำเดือน สหกรณ์ได้วางระบบจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพ มีเอกสารหลักฐานประกอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สามารถตรวจสอบได้ และทำให้ทราบผลการจัดเก็บในวันปิดยอดการจัดเก็บ ลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ทำให้ตรวจเช็คและแก้ไขได้ทันท่วงที อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลรายงานการจัดเก็บเสนอคณะกรรมการดำเนินการ ได้ตลอดเวลา

2. ด้านรายจ่าย

ด้านรายจ่ายของสหกรณ์มีขั้นตอนปฏิบัติงานที่ดี โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งจะเห็นได้จากระบบการทำงานของงานการเงินด้านรายจ่ายดังต่อไปนี้

2.1 การอนุมัติการจ่ายเงิน จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอำนวยการก่อน จึงจะสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายนั้น ๆ ได้ ซึ่งผู้มีอำนาจอนุมัติรายจ่ายจะประกอบไปด้วย ประธานกรรมการดำเนินการ รองประธานกรรมการคนที่ 1 และ รองประธานกรรมการคนที่ 2

2.2 การลงนามในเช็ค จะมีกรรมการผู้ลงนามในเช็คทั้ง 2 ฝ่าย คือฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการ ประกอบไปด้วย ประธานกรรมการดำเนินการ รองประธานกรรมการคนที่ 1 รองประธานกรรมการคนที่ 2 กรรมการและเหรัญญิก และ กรรมการและเลขานุการ ลงนามร่วมกับผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการมอบหมาย สหกรณ์มีแนวปฏิบัติอย่างนี้ทำให้ระบบการจ่ายเงินรัดกุม เนื่องจากลงนามร่วมกันทั้งฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ อีกทั้งฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการจะมีการสลับสับเปลี่ยนและคัดเลือกจากสมาชิกให้เข้ามาปฏิบัติงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นผลทำให้มีกรรมการหลายคนเข้ามาปฏิบัติงาน โดยไม่ยึดติดอยู่กับกรรมการคนใดคนหนึ่ง รวมทั้งการลงลายมือชื่อร่วมกันนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่จ่าย ซึ่งถ้าจำนวนเงินมาก ก็จะร่วมลงลายมือชื่อกันหลายคน จึงถือว่าเป็นการป้องกันการทุจริตที่จะเกิดขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

อภิปรายผล

จากการศึกษา แนวปฏิบัติระบบงานด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ในการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ ทั้งด้านรายรับและรายจ่าย พบว่า ได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์ มีโครงสร้างการบริหารงานด้านการเงินที่ดี ทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผน สั่งการ และควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนเจ้าหน้าที่มีแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ระบบงานด้านการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีประสิทธิภาพในการบริหารงานมากขึ้น ซึ่งเทียบกับผลการศึกษาของ นุชชดา โสภรัตน์ เรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2546 พบว่า มีข้อเสนอแนะให้สหกรณ์มีการจัดการด้านกลยุทธ์ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจและวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ซึ่งในปัจจุบันสหกรณ์มีการจัดการด้านนี้ชัดเจนขึ้น เห็นได้จากการอบรมเรื่องการจัดการเชิงกลยุทธ์ให้แก่เจ้าหน้าที่ และมีการรณรงค์ สร้างค่านิยมในองค์กรในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ได้มีการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันได้ใช้ระบบเครือข่ายเชื่อมต่อกับหน่วยบริการสวนดอก รวมทั้งการจัดจ้างพัฒนาระบบโปรแกรมเต็มรูปแบบ ทั้งงานหลักและงานเสริมรวม 11 ระบบ ซึ่งหนึ่งในระบบนั้น คือระบบงานการเงิน ถือว่าเป็นระบบที่มีความสมบูรณ์เหมาะสมกับลักษณะงานในปัจจุบัน และให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือแก่สมาชิก และผู้บริหารในการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าสหกรณ์มีการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์อย่างเห็นได้ชัดและดีขึ้นเป็นลำดับ เมื่อเทียบกับผลการศึกษาของ อรุษา พงศ์พันธุ์ภักดี เรื่อง ระบบสารสนเทศทางการบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2546 ที่พบว่า การทำงานของคอมพิวเตอร์ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากประสิทธิภาพในการทำงานที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการฝึกอบรมด้านการใช้คอมพิวเตอร์ให้แก่เจ้าหน้าที่

สหกรณ์ได้ใช้คอมพิวเตอร์มาบริหารงานของสหกรณ์ และในปัจจุบันได้ใช้ระบบเครือข่ายเชื่อมต่อกันระหว่างสำนักงานใหญ่ และหน่วยบริการสวนดอก ซึ่งเจ้าหน้าที่ทุกคนจะต้องใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานประจำวัน ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การจัดให้มีการฝึกอบรมการใช้งานด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ใช้งาน หรือให้ความรู้ ความสำคัญของการใช้งานคอมพิวเตอร์ ผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี จะช่วยให้เจ้าหน้าที่สังเกตเห็นถึงประโยชน์ และเป็นการเพิ่มพูนทักษะในด้านนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ จะช่วยให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการปฏิบัติงานก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์เพื่อตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์

เนื่องจากสหกรณ์ใช้ระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทุกระบบงาน และมีเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์จำนวนน้อย (2 คน) อาจทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบงานได้อย่างทั่วถึง และทันเวลา การใส่รหัสผ่านเพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลจำเป็นต้องยึดปฏิบัติอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้มีการแก้ไขข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรที่จะเพิ่มบุคลากรทางด้านนี้เพื่อมาปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง